■ سال بیست‌وهشتم ■ شماره ۷۹۱۵ ■ سه شنبه ■ ۳ خرداد ۱۴۰۱

ایران

صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی
سردبیر: کمیل نقی‌پور

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: شرکت چاپ جام‌جم / سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی/ چاپخانه همشهری ۲
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
تهران خیابان خرمشهر شماره ۱۶ / پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۳/۰۱ | اذان مغرب ۲۰/۳۰ | نیمه شب شرعی ۰۰/۱۰ | اذان صبح فردا ۴/۱۱ | طلوع آفتاب فردا ۵/۵۳

سخن روز

امام علی (ع):
آزاده، آزاده است گرچه سختی و گزند بیند.
(مطالب‌السؤول:۵۶)

تنها یک نما یا یک فریم از یک فیلم را تصویر کرده‌اید

نادر سلیمانی: ما در این جنگ آدم‌هایی متفاوت از شهرهای متفاوت داشتیم که به همین شهر ما آمدند و جانشان را برای ایران دادند. جنگ که کار چهار نفر نبوده است، میلیون‌ها نفر در این زمین جنگیده‌اند، تاریخ هر کدام را می‌توانیم بیرون بکشیم تا ببینیم چه رشادت‌هایی داشته‌اند. از همه این قهرمانان می‌توان فیلم‌های خیلی خوبی ساخت، اما چرا نمی‌شود؟ مگر رمان و ادبیات جز این کار را می‌کند؟ مگر می‌شود بگوییم ظرفیت پرداختن به جنگ و آدم‌هایش تمام شده است؟ هر یک جفت چشمی که جنگ را دیده است، یک فیلم است. ای کاش عده‌ای بودیم که می‌توانستیم این مشاهدات را جمع کنیم. شهید جهان‌آرا دست خالی می‌جنگید. بیایید پای تک‌تک خاطرات بچه‌های جانباز در خانه‌های جنوب بنشینید تا بفهمید هنوز هیچ چیز نساخته‌اید! شما تنها یک نما یا یک فریم از یک فیلم را تصویر کرده‌اید.

بازیگر جنوبی سینما و تلویزیون ایران درباره مصایب آبادان و خرمشهر با مهر سخن گفت.

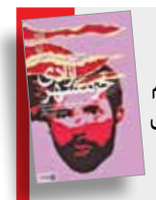

بعد از عملیات فتح‌المبین، روحیه عالی بر رزمندگان اسلام حاکم بود. قوت و اطمینان برای ادامه نبرد داشتیم و پیروزی را حتمی می‌دانستیم. می‌توانم بگویم یکی از دلایلی که موجب شد بعد از عملیات فتح‌المبین، دست به یک اقدام جسورانه بزنیم دلیلش این بود که از هر نظر احساس قوت و قدرت می‌کردیم.

آزادی خرمشهر
احمد دهقان
ناشر سوره مهر

نـــگاره
احمدرضا سهرابی

و خرمشهر آزاد شد

هنرمندان در فضای مجازی

فضای مجازی اهالی فرهنگ و هنر به روزهای پرکارشان اختصاص دارد. بیشتر هنرمندان تیزر یا پوستر آثار جدیدشان را به نمایش گذاشته‌اند و از مردم دعوت کرده‌اند تا به دیدن آثارشان به سینما، سالن تئاتر یا گالری بیایند.

■ **چهره‌ها**

کاظم دانشی کارگردان فیلم «علف‌زار» درصفحه خود تصویر پوستر این فیلم را منتشر کرد. پوستر این کار همزمان با نزدیک شدن به آغاز اکران «علف‌زار» از پوستر این فیلم سینمایی رونمایی شد.این فیلم به تهیه‌کنندگی بهرام رادان و کارگردانی کاظم دانشی برای اولین بار در جشنواره فجر سال گذشته به نمایش درآمد و در ۱۳ رشته نامزد دریافت سیمرغ شد و ۴ سیمرغ بلورین و یک دیپلم افتخار را از این رویداد سینمایی دریافت کرد.موضوع ملتهب و جنجالی «علف‌زار» از نکات قابل توجه این فیلم سینمایی است که پیش‌بینی می‌شود مخاطبان بسیاری را به سالن‌های سینمایی بکشاند.پژمان جمشیدی، سارا بهرامی، ستاره پسیانی، ترلان پروانه، صدف اسپهبدی، مهدی زمین پرداز، عرفان ناصری، یسنا میرطهماسب، مائده طهماسبی، رویا جاویدنیا، الهه اذکاری، متین حیدری نیا، محمد معتضدی، ستایش رجایی نیا، سپهر گندمی، حسین ولی‌زاده، علی امیر خلیلی، عرشیا توکلی، محمد مهدی احدی، با حضور افتخاری: فرخ نعمتی، مهران امام بخش بازیگران «علف‌زار» هستند.

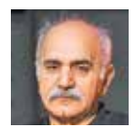

پرویز پرستویی بازیگر سینما و تلویزیون در صفحه خود با انتشار کلیپی از خدمات‌رسانی به خانواده‌ای در بندرترکمن در صفحه خود نوشت: «چند ماه پیش که چند نوبت به سراغ جانباز عزیز آقای تخان آمده بودیم، وضعیت بسیار ناخوشایندی داشت. هفت بچه معلول و همسری زمینگیر که تماماً بار اداره و جمع و جور کردنِ همه آنها بر دوش این پیرمرد باصفا بود. خوشبختانه بهزیستی استان گلستان دویا سه فرزند او را که شرایط نامناسب‌تری داشتند به مراکز تحت پوشش خودش اعزام کرد و بار سنگینی را که بر دوش این عزیز بود کمی سبک نمود. امیدواریم حمایت‌های سازمان‌های مسئول از ایشان و خانواده‌شان ادامه داشته باشد. باز هم به این جانباز عزیز سر خواهیم زد.»

پندار اکبری بازیگر سینما وتئاتر و کارگردان و نمایشنامه‌نویس با انتشار تیزر جدیدترین تئاترش با عنوان «زنی در دو چهره» مخاطبان تئاتر را به دیدن این اثر دعوت کرد. این اثر به نویسندگی و کارگردانی پندار اکبری و تهیه کنندگی امیر عباسی از ۱۰ خرداد ماه، ساعت ۲۱ در پردیس تئاتر سپند به روی صحنه می‌رود. در این تئاتر نیلوفر پارسا، علیرضا دیلمی، پناه باقریان، ماریه ماشاءالهی، روناک برخوردار، آیدا سرمست، پندار اکبری و نساء یوسفی ایفای نقش می‌کنند.

علی قمصری آهنگساز و نوازنده تار در صفحه خود با انتشار صحنه‌ای از کنسرت «تار مجنون موی لیلی» نوشته است که این کنسرت را به خاطر استقبال زیاد مخاطبان ۱۹ و ۲۰ خرداد تمدید کرده و علاقه مندان می‌توانند ۱۸ خرداد بلیت تهیه و در تالار وحدت به دیدن این اجرا بیایند.

■ **دنیای نشر**

نشر چشمه در صفحه خود با انتشار تصویر جلد مجموعه داستان«اسب‌هایی که با من نامهربان بودند» به قلم امین فقیری، از چاپ دوم این کتاب خبر داده و درباره‌اش نوشته است:«امین فقیری پیش از این در مجموعه داستان دهکده پرملال گوشه‌هایی از خاطرات خود را از زندگی و مردمان روستاهای ایران در پیش از انقلاب به نگارش درآورده است. کتاب اسب‌هایی که با من نامهربان بودند مجموعه ۱۰ مستند داستان است که بخش عمده آن به خاطرات همان سال‌ها بازمی‌گردد؛ چه بازیافتن گذشته در حافظه باشد و چه رفتن مجدد به آنجا؛ بازگشت راوی به مکان‌هایی که سال‌ها پیش از این در آن به‌سر برده است و در آنجا دیگر نه کسانی را بازمی‌یابد که در زمانی دیگر می‌شناخته است بلکه فرزندان ایشان یا جای خالی‌شان را می‌بینند و در آن مکان‌ها نیز دیگر نشان حیات نمی‌یابد؛ چنین است که افرادی که به‌نظر زندگی سختی در روستاها و آبادی‌ها داشته‌اند از آنجا خلاصی یافته و روی آرامش را نیز دیده‌اند.»

نگین فرهود شاعرهم از انتشار کتابش با عنوان «معارضه» توسط نشر افراز خبر داده و نوشته: «جز اینکه مراتب سپاسگزاری‌ام را از نشر محترم افراز به عرض برسانم و خشنود باشم از التفات یاران دور و نزدیک‌ام، گفتی دگر ندارم، کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس.»

■ **گالری گردی**

گالری ثالث با انتشار پوستر نمایشگاه «چکمه‌های زمستان در حوالی فروردین» نقاشی‌های سعید امکانی را به نمایش گذاشته است. این نمایشگاه روز جمعه ۳۰ اردیبهشت ماه در گالری ثالث افتتاح و تا ۱۰ خرداد ماه ادامه دارد.

به مناسبت زادروز استاد محمدعلی موحد

جانی جهانی، فرزانه‌ای ایرانی

یادداشت

محمود شالویی
دستیار ویژه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

نخستین آشنایی‌ام با استاد محمدعلی موحد به دوران انتشار کتاب «شمس تبریزی» در دهه ۷۰ شمسی برمی‌گردد که در آن، در باب زندگانی و اندیشه این شاعر و عارف پرآوازه پارسی سخن رفته بود. در این کتاب به بررسی زندگی و آثار شمس تبریزی در خلال مباحثی چون شمس در قونیه، شمس و مولانا در چه سن‌وسالی به هم رسیدند، تصویر مولانا در مقالات شمس، تصویر شمس در کلام مولانا و جهان شادمانه شمس پرداخته شده بود. شاید این نقطه، سرآغاز نگاه فراگیر و جدیدی به شمس و مولانا بود. ترجمه و شرح استاد محمدعلی موحد بر فصوص‌الحکم ابن‌عربی، کتاب ارزشمند دیگری بود که از ایشان خواندم و بهره‌هایی وافر از آن بردم. شرحی که به لحاظ محتوایی و کیفی در معرفی شخصیت شیخ اکبر تفاوت‌هایی اساسی با دیگر شرح‌ها دارد و بسیاری از دشواری‌های فصوص‌الحکم را تسهیل می‌کند.

مهم‌ترین اثر تحقیقی استاد موحد مقالات شمس تبریزی است. کار بزرگ استاد در این کتاب آن است که ضمن تبیین شخصیت حقیقی شمس، میراث مولانا را نیز از دریافت‌های نادرست و کژفهمی‌های برخی شارحان رهانیده است و به تعبیر خود مولانا:

شرح می‌خواهد بیان این سُخن لیک می‌ترسم ز افهام کهن

موحد را یکی از مهم‌ترین شمس‌پژوهان جهان به شمار می‌آورند که پس از آنه ماری شیمل (اسلام‌پژوه و خاورشناس آلمانی)، بیشترین ارجاعات پژوهشی به آثار ایشان صورت گرفته و تتبعات پرمایه‌شان در حوزه عرفان ایرانی اسلامی، به دیگر زبان‌ها برگردانده شده است. هرچند نمی‌توان تلاش‌های سترگ بزرگانی چون رینولد نیکلسون، بدیع‌الزمان فروزانفر و عبدالباقی گولپینارلی را در شمس‌پژوهی و مولاناشناسی نادیده انگاشت، استاد موحد با ارائه مجموعه پیراسته‌ای از گفتار شمس تبریزی که در آن شاهد نگاهی نو به عرفان هستیم نقشی ارزنده و پربهابرتر از روزگار به یادگار نهاده است. تصحیح و بازشناسی مقالات شمس توسط استاد موحد، عرفان‌دوستان و عرفان‌پژوهان را به شناخت بیشتر شمس تبریزی رهنمون شده است. بعد از انتشار این کتاب، بحث در باب مولانا و شمس، یکی از مشغله‌های جدی محافل علمی و عرفانی شد. با توجه به اهمیت جایگاه شمس تبریزی در عرفان ایرانی و تخصص استاد موحد در این زمینه، تمرکز پژوهش‌های ایشان بر شمس تأثیری بسزا بر شناخت درست عرفان و عظمت روحی و معنوی اندیشه مولانا داشته است.

مثنوی معنوی با تصحیح استاد موحد نیز از جمله تصحیح‌های دقیق و عالمانه ایشان است که حتی برای آنهایی که تصحیح‌های قبلی مثنوی را در دست دارند، سودمند است؛ چرا که این کتاب ضمن مقایسه با ۱۱ تصحیح دیگر منتشر شده

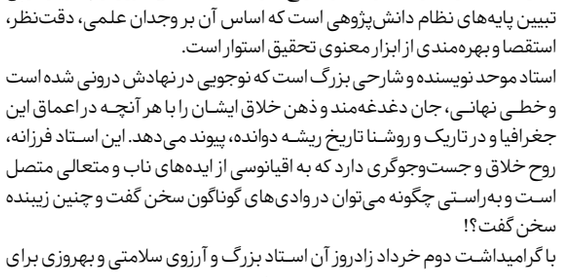

است. چنانچه کسی این کتاب را بخواند گویی نسخه نیکلسون و ۱۰ نسخه دیگر را نیز خوانده است. پانوشت‌های بسیار محققانه‌ای در این تصحیح آمده است که می‌تواند اطلاعات بسیار خوبی به مخاطب بدهد و درک او را از این حوزه ارتقا بخشد؛ افزون بر آن، مقدمه‌ای ۱۶۰ صفحه‌ای دارد که درخشان و خواندنی است. تصحیح حدیقه‌الحقیقه، اثر ابوالفتح محمدبن شیخ‌الاسلام احمد جام (ژنده‌پیل) و سفرنامه ابن بطوطه در کنار نگارش آثار سودمند دیگری هم هر یک حاوی مطالبی دقیق و عمیق در جای خود است.

تأثیر استاد موحد در گسترش فرهنگ ایرانی و زبان پارسی غیرقابل کتمان است. ایشان با اینکه خود می‌فرمایند خاستگاه‌شان آذربایجان است و این خطه به لحاظ فولکلور بسیار غنی است معتقدند اظهار علاقه آذربایجانی‌ها به فولکلورِ خاص و زبان مادری خود هیچ‌گونه تعارضی با علاقه آنان به فرهنگ ملی و زبانِ فارسی ندارد. استاد موحد ریشه در اعماق تاریخ، فرهنگ و ادب این مرز و بوم دارد و در پی تبیین پایه‌های نظام دانش‌پژوهی است که اساس آن بر وجدان علمی، دقت‌نظر، استقصا و بهره‌مندی از ابزار معنوی تحقیق استوار است.

استاد موحد نویسنده و شارحی بزرگ است که نوجویی در نهادش درونی شده است و خطی نهانی، جان دغدغه‌مند و ذهن خلاق ایشان را با هر آنچه در اعماق این جغرافیا و در تاریک و روشنا تاریخ ریشه دوانده، پیوند می‌دهد. این استاد فرزانه، روح خلاق و جست‌وجوگری دارد که به اقیانوسی از ایده‌های ناب و متعالی متصل است و به‌راستی چگونه می‌توان در وادی‌های گوناگون سخن گفت و چنین زیبنده سخن گفت؟!

با گرامیداشت دوم خرداد زادروز آن استاد بزرگ و آرزوی سلامتی و بهروزی برای ایشان، سخن را در این وادی به حضرت حافظ می‌سپارم:

دل چو پرگار به هر سو دَوَرانی می‌کرد
واندر آن دایره سرگشته پابرجا بود

جوگیری یا جوسازی؟

سایه روشن

محدثه واعظی‌پور
روزنامه‌نگار

فضای رسانه‌ای در سال‌های اخیر و با گسترش شبکه‌های اجتماعی حال وهوایی تازه یافته است. اگر بخشی از کارکرد خبر، اطلاع‌رسانی و آگاهی بخشی درباره یک موضوع یا پدیده و رخداد است، در شبکه‌های اجتماعی، اغلب محتوایی که تولید می‌شود بیشتر و در نگاه اول قرار است مرعوب‌کننده، تبلیغاتی و تهییجی باشد. در بخش اخبار سیاسی که معمولاً واقعیت و دروغ چاشنی می‌شود و آنچه به دست مخاطب می‌رسد نسبت اندکی با حقیقت دارد. بمباران خبری درباره بعضی شخصیت‌ها و رخدادها، پس از مدتی به پایان می‌رسد اما تأثیر خبرسازی کذب و تحریف واقعیت تا مدت‌ها باقی می‌ماند.

درباره اخبار هنری و سینمایی، تمرکز روی حاشیه و خبرهای زرد است. سلبریتی‌ها، روابط و شکست و پیروزی‌شان با تمرکز کانال‌ها و صفحه‌های زرد برای مخاطب پررنگ و مهم می‌شوند. آنقدر روی بعضی افراد و خبرها تأکید می‌شود که ذهن مخاطب حس کند، نیاز به شنیدن و دیدن این اطلاعات پوچ دارد. جدا از این آفت بزرگ شبکه‌های اجتماعی، نوع اطلاع‌رسانی متناسب با این رسانه‌ها تغییر کرده است. یک دهه پیش به دلیل نبود رسانه‌هایی که اخبار را این طور سریع به دست مخاطب برسانند، آمار فروش فیلم‌ها یا تأکید روی استقبال از فیلم یا نمایش لحظه به لحظه به مخاطب یادآوری نمی‌شد و امکانی برای تمرکز روی اخباری از این دست، با این میزان تکرار وجود نداشت.

این جنس خبررسانی محاسنی دارد که بیشتر در حوزه تبلیغات معنا می‌گیرد، اما این اطلاعات کپسولی و تاریخ مصرف دار، معمولاً غنا و عمق ندارند. هیچ کدام از خواننده‌ها و بینندگان چنین اخباری یک ماه بعد به یاد نخواهند آورد که فلان فیلم در پنج روز چند میلیارد تومان فروش داشته یا فلان سریال شبکه نمایش خانگی چندبار دیده شده است. اما براساس یک سنت، اغلب پخش‌کننده‌ها و تهیه‌کننده‌ها تصور و تصویری که از خبررسانی و جوسازی مثبت درباره یک اثر هنری دارند این است که هر چند روز یک بار با واژه‌هایی پرطمطراق به یاد مردم بیاورند که فیلم یا نمایششان چند میلیارد تومان فروش داشته یا چند صد نفر به دیدن آن رفته‌اند. واقعیت اما چیز دیگری است. اغلب این خبرها، جوسازی کاذب و محصول جوگیری گروه سازنده یا بعضی منتقدان درباره اثری هنری است. با دیدن یک قسمت از یک سریال، نباید درباره آن از صفات شاهکار و درخشان و... استفاده کرد. و نباید فروش هفته اول یک فیلم را آنقدر جدی گرفت و امیدوار بود که فیلم به اثری پرفروش تبدیل شود. تجربه نشان داده بسیاری از سریال‌هایی که گمان می‌شده شاهکارند پس از چند قسمت، از نفس افتاده‌اند. یا بعضی فیلم‌ها و نمایش‌های پرفروش تنها یک هفته در کانون توجه بوده و در هفته‌های بعد، تماشاگرشان را از دست داده‌اند. در چنین فضای سیالی، تمرکز روی اخبار هیجانی و تأکید بر جوسازی به جای فضاسازی درباره اثر هنری، سلیقه و ذائقه، حتی درک و بینش مخاطب نسبت به «خبر» و جایگاه «اطلاع رسانی» را به اضمحلال می‌برد. صاحبان آثار هم در این فضا، نسبت به خود، توانایی و بضاعت اثر هنری‌شان در جذب مخاطب، دچار سوء تفاهم می‌شوند.

وزیر فرهنگ در نشست نخستین شورای توسعه صادرات محصولات فرهنگی:

مصمم به رونق کسب و کارهای فرهنگی و صدور محصولات این حوزه هستیم

گروه فرهنگی: محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی روز دوشنبه در نشست نخستین شورای توسعه صادرات محصولات و خدمات فرهنگی کشور که در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد، با تبریک و گرامیداشت فرارسیدن سوم خرداد روز آزادسازی و فتح خرمشهر، با تشریح اقدامات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه صنایع فرهنگی با تشکیل ستادی در این وزارتخانه، تشکیل شورای توسعه صادرات محصولات فرهنگی کشور را نویدبخش یک کار مهم و اثرگذار دانست که با جدیت دنبال خواهد شد.عضو کابینه دولت مردمی در ادامه با اشاره به اینکه موضوع صنایع فرهنگی یکی از ۳۷ سرفصل مهم برنامه تحولی دولت محسوب می‌شود، اظهار داشت: این مهم به عنوان یکی از برنامه‌ها و مقرری‌های دولت مردمی در حال پیگیری و انجام است.اسماعیلی با اشاره به اینکه در همه بخش‌ها، معاونت‌ها و زیرمجموعه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موضوع توجه و اهتمام ویژه به صنایع فرهنگی مورد تأکید قرار گرفته است، از این مهم به عنوان فرصتی مغتنم و کم نظیر یاد کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درادامه به موضوع کاغذ و برگزاری جلسات مشترک ماهانه با حضور معاون اول رئیس جمهور اشاره کرد و گفت: «هدف و سیاست دولت این است که با رسیدن به خودکفایی در تأمین کاغذ داخلی، به مرحله‌ای برسیم که علاوه بر تولید گسترده این کالا بتوانیم حتی نوشت‌افزار و دیگر محصولات این حوزه را از ایران به اقصی نقاط جهان صادر کنیم.»

اسماعیلی در ادامه به نقش بی‌بدیل رایزنی‌های فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به عنوان حلقه نهایی تمامی امور و فعالیت‌های انجام گرفته در معرفی و تبیین محصولات فرهنگی و صنایع این حوزه اشاره کرد و گفت: «باید به نقطه‌ای برسیم که این رایزنی‌ها از گسترش و آموزش زبان فارسی گرفته تا ارائه محصولات فرهنگی را با جدیت دنبال کرده و از اولویت‌های اصلی کاری خود قرار داده و حتی یکی از شاخصه‌های ارزیابی عملکرد و اعزام رایزنان در واقع توجه و اهتمام جدی به موارد فوق باشد.»

همچنین اسماعیلی در جدیدترین پیام خود در شبکه‌های اجتماعی شهادت مظلومانه شهید حسن صیاد خدایی را تسلیت گفته و نوشته: «او از شاگردان سرافراز مکتب شهید حاج قاسم بود و نشان داد که فرهنگ شهادت،ساده زیستی و مقاومت در بین پاسداران ایران اسلامی، از همیشه زنده‌تر و جاری‌تر است.»

آشنایی با اختلالات روانی و فیلم‌هایی که بر آن اساس ساخته شده‌اند/۳

عقده حقارت را بشناسیم

یک فنجان چای

آزاده سهرابی
روانشناس

هر نظریه‌پرداز شخصیت که تعریفی از شخصیت و زیربنای تشکیل‌دهنده اساس آن ارائه داده است از جمله ساختار شخصیت،ویژگی‌های شخصیت و... تا درنهایت درمانی ارائه شود، یک یا چند مورد را به‌عنوان مبنای شکل‌گیری شخصیت مطرح کرده است و در این میان اساس ایجاد شخصیت‌های روان‌رنجور یا روانپریش نیز مشخص شده است. یکی از این نظریه‌پردازان آدلر است که بحث احساس حقارت و عقده حقارت را مطرح می‌کند. شاید در ملاک‌های تشخیصی بالینی، برای اختلال‌های شخصیت چیزی به اسم عقده حقارت آورده نشود اما زیربنای بسیاری از اختلال‌های جدی روانی را می‌توان در نظریه آدلر پیدا و تبیین کرد، از جمله اختلال شخصیت مرزی و اختلال شخصیت ضداجتماعی یا سایکوپاتی که در دو شماره گذشته درباره‌اش گفتیم. آدلر مطرح کرد که همه ما از بدو تولد با چیزی به اسم احساس حقارت سروکار داریم؛ احساسی که باعث تلاش ما برای جبران آن می‌شود. کودکی که تازه به دنیا آمده است در مقابل بزرگسالانی که حرف می‌زنند، راه می‌روند و... احساس حقارت و ناتوانی دارد. آدلر این احساس را طبیعی می‌دانست. ممکن است افراد حتی با احساس حقارت‌های عضوی نیز روبه‌رو شوند یا حتی موقعیت‌هایی در زندگی نیز به احساس حقارت بینجامد. نکته مهم در نظریه آدلر جایی است که این احساس به عقده حقارت می‌انجامد و زیربنای روان‌رنجوری یا بدتر از آن می‌شود. بنا به نظر آدلر یکی از عوامل اساسی انحرافات روان و شخصیت انسان، «عقده حقارت» یا خودکم‌بینی است. عقده حقارت به حالت سرکوفتگی و افسردگی همراه با کینه‌توزی که به سبب ناکامی و تحمل رنج، خفت و حقارت پدید می‌آید، تعریف شده است. بی‌احترامی به دیگران، ذهن‌بینی، انتقادناپذیری و حتی بی‌رحمی می‌تواند از این عقده ناشی شود. حالا چگونه عقده حقارت ایجاد می‌شود؟ درواقع واکنش ما نسبت به احساس طبیعی حقارت، تعیین‌کننده است. برخی در برابر این احساس تلاش می‌کنند بر ضعف خود غلبه کنند و حتی انگیزه‌ای برای بهتر شدن و بهتر عمل کردن می‌یابند. عده‌ای دچار نشخوارهای فکری، درماندگی و انفعال در برابر این احساس می‌شوند که خود بیماری‌هایی را ایجاد می‌کند؛ اما در شکل بسیار ناسالم آن افراد از دل این احساس حقارت، حسادت به دیگران و جبران افراطی آن و در نهایت زیرپا گذاشتن حقوق دیگران برای رسیدن به اهداف خود می‌رسند و احساس حقارت به عقده حقارت تبدیل می‌شود.

نگاهی به عقده حقارت دو شخصیت اصلی در سریال زخم کاری

شخصیت سمیرا ومالک در سریال زخم کاری با کارگردانی محمدحسین مهدویان، نمونه‌های واضحی از داشتن عقده حقارت هستند. شخصیت سمیرا در سریال زخم کاری به خاطر بی‌ارزشی درونی دچار نوعی جبران افراطی و عقده شده است که به شکل جاه‌طلبی غیرقابل کنترل خود را نشان می‌دهد. این شخصیت با کنترل‌گری بسیار روی همسرش فجایعی را رقم می‌زند. قتل، خشونت، اختلاس و... او در ابتدا برای به دست آوردن این ارزش و جبران احساس حقارتش به حاج‌عمو که فرد قدرتمند خانواده است نزدیک می‌شود اما نقشه او برای به دست آوردن ثروت کل خانواده حاج‌عمو از طریق مالک میسرتر است. در سمیرا نقطه عطش او تمامی ندارد. او در این سریال عدم وجود احساس گناه، میل به آسیب به دیگری و لذت در ایجاد حقارت در دیگری را به نمایش می‌گذارد که در نهایت نیز با رخ دادن یک اتفاق، خودش نیز به فروپاشی روانی می‌رسد. کسانی که دچار عقده حقارت هستند عموما مانند شخصیت سمیرا می‌خواهند روی زندگی خود کنترل کاملی داشته باشند. خطرناک‌ترین انسان‌های دنیا کسانی هستند که تا پیش از انجام عمل، هیچ کس فکرش را نمی‌کرد چنین کاری از او سر بزند. درواقع گویی رفتار او را عناصری هدایت می‌کنند که ناشی از ضعف روانی و سرخوردگی‌هایی است. شخصیت مالک که بیشتر معطوف به قدرت‌طلبی است به شکل واضحی از یک عقده حقارت ناشی می‌شود، هرچند شخصیت او تفاوت‌های ماهوی با سمیرا دارد. کلید حقارت او را در ناکامی به رسیدن در عشقی که دارد، بیشتر باید جست‌وجو کرد در حالی که برای سمیرا این حقارت بیشتر در نیازهای مالی متبلور است. نکته مهم این است که مالک تا پیش از بروز رفتاری عقده حقارتش شخصیتی قابل اعتماد و حتی سر به زیر است اما کنار سمیرا قرار گرفتن عقده او را به شکلی بارز نمودار می‌کند.

عکس نوشت

خانه عکاسان ایران به مناسبت چهلمین سالگرد آزادسازی خرمشهر نمایشگاه عکس «نوبت ظفر» را که شامل عکس‌هایی دیده نشده از گنجینه خانه عکاسان از عملیات بیت‌المقدس است برپاکرده است. این نمایشگاه در گالری شماره یک خانه عکاسان واقع در حوزه هنری تا ۲۵ خرداد میزبان علاقه‌مندان است./ روابط عمومی حوزه هنری